

Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu

2.1 Zhrnutie vplyvov na rozpočet verejnej správy v návrhu

Tabuľka č. 1

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	Vplyv na rozpočet verejnej správy (v eurách)/			
	2021	2022	2023	2024
Príjmy verejnej správy celkom	0	0	0	0
v tom: za každý subjekt verejnej správy zvlášť	0	0	0	0
<i>z toho:</i>				
- vplyv na ŠR	0		0	0
<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0	0	0	0
<i>EÚ zdroje</i>	0	0	0	0
- vplyv na obce	0			
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
Výdavky verejnej správy celkom		3 257 760	3 274 080	3 504 120
v tom: MPSVR SR		3 257 760	3 274 080	3 504 120
<i>z toho:</i>				
- vplyv na ŠR	0	3 257 760	3 274 080	3 504 120
<i>Rozpočtové prostriedky</i>	0			
<i>EÚ zdroje</i>	0	0	0	0
<i>Spolufinancovanie</i>	0	0	0	0
- vplyv na obce	0	0	0	0
- vplyv na vyššie územné celky	0	0	0	0
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0	0	0	0
v tom:	0			
Vplyv na počet zamestnancov	0	0		
- vplyv na ŠR	0			
- vplyv na obce	0			
- vplyv na vyššie územné celky	0			
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0			
Vplyv na mzdové výdavky	0	0		
- vplyv na ŠR	0			
- vplyv na obce	0			
- vplyv na vyššie územné celky	0			
- vplyv na ostatné subjekty verejnej správy	0			
Financovanie zabezpečené v rozpočte		0		
v tom: MPSVR SR		0		
	0			
Iné ako rozpočtové zdroje	0			
Rozpočtovo nekrytý vplyv / úspora	0	3 257 760	3 274 080	3 504 120

2.1.1. Financovanie návrhu - Návrh na riešenie úbytku príjmov alebo zvýšených výdavkov podľa § 33 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), okrem iných úprav bez kvantifikovateľného vplyvu na rozpočet verejnej správy, upravuje výšku finančného príspevku poskytovaného zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR na spolufinancovanie sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie pre tieto zariadenia zriadené alebo založené obcou a pre nocľahárne prevádzkované neverejnými poskytovateľmi tejto sociálnej služby a novo sa ustanovuje splnomocnenie na úpravu výšky tohto finančného príspevku na kalendárny rok nariadením vlády SR. Tieto zariadenia sociálnych služieb, ktorými sú nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste a zariadenie núdzového bývania, poskytujú sociálne služby najmä ľuďom bez domova a osobám, ohrozeným správaním iných osôb, t.j. aj osobám prežívajúcim násilie vo svojej domácnosti. Súčasná výška finančného príspevku podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2021 Z. z. je s účinnosťou od apríla 2021 do decembra 2021 250 eur/miesto/mesiac. Predkladaným návrhom sa s navrhovanou účinnosťou od 1. januára 2022 zvyšuje finančný príspevok, oproti jeho výške podľa prílohy č. 4a zákona, o 100 eur/miesto/mesiac (v prípade nocľahárne o 130 eur/miesto/mesiac), nakoľko NV SR č. 70/2020 Z. z. v znení NV SR č. 100/2021 Z. z. má pokiaľ ide o výšku tohto finančného príspevku, odchylnú od jej výšky v prílohe č. 4a zákona, podľa § 2 písm. a) tohto nariadenia obmedzenú účinnosť do 31.12.2021), teda na 250 eur/miesto/mesiac.

Vplyv zvýšenia tohto finančného príspevku nie je zohľadnený v rozpočte Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, rovnako nie je rozpočtovo krytý vplyv súvisiaci s doplnením evidencie žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby do informačného systému sociálnych služieb. Tieto výdavky je potrebné zohľadniť v rámci prípravy návrhu rozpočtu verejnej správy na nasledujúce roky.

Návrh zákona taktiež upravujú podmienky poskytnutia alebo zabezpečenia sociálnej služby pre odkázanú fyzickú osobu príslušnou obcou a vyšším územným celkom s finančnou podporou poskytovania tejto sociálnej služby z verejných prostriedkov. Precizuje sa právna úprava vzniku povinnosti obce a vyššieho územného celku poskytovať neverejným poskytovateľom sociálnych služieb finančné príspevky na spolufinancovanie sociálnej služby podľa tohto zákona. Cieľom je zabezpečiť na rovnakom základe prístup odkázaných fyzických osôb k spolufinancovaniu im poskytovanej sociálnej služby neverejnými poskytovateľmi z rozpočtu príslušnej obce a vyššieho územného celku, a súčasne zrovnoprávniť poskytovateľov sociálnych služieb v prístupe k verejným prostriedkom na spolufinancovanie nimi poskytovanej sociálnej služby vo verejnom záujme. Vzhľadom na nedostatok exaktných údajov o počte odkázaných fyzických osôb, ktorých poskytovaná sociálna služba neverejným poskytovateľom sociálnej služby nie je spolufinancovaná z verejných prostriedkov – rozpočtov obcí a vyšších územných celkov, vplyv na rozpočty obcí a vyšších územných celkov vyplývajúci z tohto návrhu (ktorým sa posilňuje správna interpretácia už v súčasnosti platného znenia spôsobu poskytnutia a zabezpečenia sociálnej služby) nie je možné vyčíslieť.

2.2. Popis a charakteristika návrhu

2.2.1. Popis návrhu:

Akú problematiku návrh rieši? Kto bude návrh implementovať? Kde sa budú služby poskytovať?

Každý rok pribúda na Slovensku ľudí, ktorí stratili a nemajú domov a ani miesto na prenocovanie – ľudí bez domova. Medzi príčiny straty domova zaraďujeme nezamestnanosť, znevýhodnené postavenie, a tým nekonkurencie schopnosť na trhu práce, absenciu finančne dostupného bývania, ale aj napr. dôsledky domáceho násillia, psychiatrickej diagnózy, poruchy správania, spojené s hmotnou núdzou.

Nutnosť riešenia tejto problematiky je spojená aj s dôsledkami šírenia ochorenia COVID-19, pričom v dôsledku pandémie týmto ochorením narastajú prípady domáceho násillia. Pandémia mala za následok aj zvýšenie výdavkov v zariadeniach krízovej intervencie – osobných nákladov (mzdy, odvody) ale najmä ostatných prevádzkových nákladov (dezinfekcia, osobné ochranné pracovné prostriedky, náklady na pranie, vodné, stočné, materiálne vybavenie).

Dôvodom na zvýšenie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu je však najmä skutočnosť, že platná výška finančného príspevku poskytovaného zariadeniam krízovej intervencie zriadeným alebo založeným obcou a nocľahárňam neverejných poskytovateľov sociálnych služieb ustanovená v prílohe č. 4a zákona sa nezvyšovala od roku 2012 (s výnimkou finančného príspevku pre útulky v roku 2018), a to aj napriek medziročne narastajúcim prevádzkovým nákladom (najmä náklady na mzdy a ostatné osobné náklady, ktoré tvoria najväčšiu časť nákladov na poskytovanie sociálnych služieb, náklady na energiu, nájomné, materiálne a technické vybavenie a pod). Ide teda o potrebu vytvorenia právnych podmienok na dostupnosť a udržateľnosť poskytovania sociálnych služieb krízovej intervencie v týchto zariadeniach. Poskytovaním sociálnej služby v zariadeniach krízovej intervencie, zabezpečením prístrešia, ide pritom o realizáciu ústavného práva každého na zabezpečenie základných životných podmienok, ktoré garantuje štát, a preto musí vytvoriť podmienky na faktickú realizáciu tohto práva, a to aj úrovňou finančnej podpory poskytovanej obciam a neverejným poskytovateľom sociálnej služby na prevádzku nocľahární.

Mimoriadna situácia spôsobená pandemiou COVID-19 zdôraznila aj potrebu dostupnosti spoľahlivých, presných a úplných údajov, okrem iného aj v oblasti sociálnych služieb. Dostupnosť takýchto údajov o sociálnych službách sa má zlepšiť zavedením informačného systému sociálnych služieb, ktoré bolo ustanovené novelou zákona o sociálnych službách z roku 2019 (zákonom č. 280/2019 Z. z. , ktorým sa mení a doplňa zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov). Predložený materiál navrhuje rozšíriť evidencie v rámci informačného systému sociálnych služieb o novú evidenciu – evidenciu žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby. Opatrením sa skompletizuje prehľad o dopyte po vybraných sociálnych službách a ich dostupnosti (napr. domovy sociálnych služieb či zariadenia pre seniorov). Údaje o dopyte po sociálnych službách sú pre MPSVR SR nevyhnutné z hľadiska riadenia v oblasti sociálnych služieb, tvorby politik a ich vyhodnocovania. Návrhom sa zvyšuje maximálna možná výška pokuty za naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 101 zákona spáchaného poskytovateľom sociálnej služby pri poskytovaní sociálnej služby z doterajšej výšky do 2000 eur na výšku do 5000 eur, nakoľko jej doterajšia výška nemá dostatočný preventívny charakter. Znepokojujúci je nárast počtu (aj medializovaných) prípadov zariadení sociálnych služieb, v ktorých sa poukazuje na

nedostatky súvisiace s poskytovaním sociálnej služby, resp. nedodržovanie zákona o sociálnych službách a nízku maximálnu zákonom stanovenú výšku pokuty.

2.2.2. Charakteristika návrhu:

- zmena sadzby
- zmena v nároku
- nová služba alebo nariadenie (alebo ich zrušenie)
- kombinovaný návrh
- iné

2.2.3. Predpoklady vývoja objemu aktivít:

Jasne popíšte, v prípade potreby použite nižšie uvedenú tabuľku. Uveďte aj odhady základov daní a/alebo poplatkov, ak sa ich táto zmena týka.

Tabuľka č. 2

Objem aktivít	Odhadované objemy			
	2021	2022	2023	2024

2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie

Uveďte najdôležitejšie výpočty, ktoré boli použité na stanovenie vplyvov na príjmy a výdavky, ako aj predpoklady, z ktorých ste vychádzali. Predkladateľ by mal jasne odlišiť podklady od kapitol a organizácií, aby bolo jasne vidieť základ použitý na výpočty.

Zvýšenie finančného príspevku pre zariadenia krízovej intervencie:

Pri vyčíslení vplyvov na rozpočtovú kapitolu MPSVR SR sa vychádzalo z údajov Centrálného registra poskytovateľov sociálnych služieb za I. kvartál 2021, podľa ktorého je u verejných poskytovateľov týchto sociálnych služieb zariadených alebo založených obcami 1 271 miest a 743 miest u neverejných poskytovateľov sociálnej služby v nocľahárni. Celkovo ide o **2 014 miest**. Predpokladáme, že v rokoch 2022 až 2024 dôjde k nárastu kapacít v zariadeniach krízovej intervencie, a to vzhľadom na zvyšujúci sa počet ľudí bez domova, ktorí budú potrebovať prístrešie alebo ubytovanie na určitý čas, ako aj narastajúcemu počtu prípadov domáceho násillia (aj v dôsledku pandémie). Na základe kvalifikovaného odhadu¹ možno uviesť, že počet miest v zariadeniach krízovej intervencie sa medziročne zvýši o 7%.

Vplyv súvisiaci so zavedením určovania (valorizácie) výšky finančného príspevku na spolufinancovanie sociálnej služby krízovej intervencie vo vybraných zariadeniach, teda s určením výšky finančného príspevku na kalendárny rok nariadením vlády SR nie je možné v súčasnosti vyčíslit', nakoľko v zákone nie je ustanovený valorizačný mechanizmus úpravy výšky tohto finančného príspevku, a tým nie je predvídateľná jeho výška na ďalšie roky (2023 a 2024), aj keď vzhľadom na skutočnosť, že aj pri týchto druhoch zariadení sociálnych služieb najmä mzdy a ostatné osobné náklady tvoria najvyšší podiel nákladov, sa predpokladá, že medziročná valorizácia výšky finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v týchto zariadeniach sa bude odvíjať od medziročného vývoja minimálnej mzdy. Po ukončení vplyvu

¹ Kvalifikovaný odhad vychádza z priemerného medziročného nárastu počtu prijímateľov zariadení krízovej intervencie a predpokladaného nárastu počtu osôb ohrozených stratou bývania z rôznych dôvodov, ktorý je ovplyvnený aj aktuálnou pandemickou situáciou a s ňou spojeným negatívnym vplyvom na ohrozené skupiny obyvateľov (ohrozené stratou bývania, žijúce v segregovaných lokalitách, ohrozené správaním iných osôb)

dôsledkov pandémie ochorením COVID - 19 na prevádzkové pomery týchto zariadení bude určenie výšky finančného príspevku reagovať aj na diferencovaný vecný a časový rozsah poskytovanej sociálnej služby v jednotlivých druhoch zariadení krízovej intervencie.

Druh zariadenia sociálnych služieb (ZSS)	Počet miest v I.Q.2021		Počet miest spolu	Predpokladaný počet miest v roku 2022	Predpokladaný počet miest v roku 2023	Predpokladaný počet miest v roku 2024
	Verejný poskytovateľ sociálnej služby (obec)	Neverejný poskytovateľ sociálnej služby				
Nocľaháreň	487	743	1 230	1 316	1 408	1 507
Útulok	635		635	680	727	778
Zariadenie núdzového bývania	149		149	159	171	183
Domov na polceste						
Spolu	1 271	743	2 014	2 155	2 306	2 468

Druh ZSS	Pôvodná/Navrhovaná výška finančného príspevku (na mesiac/miesto) v Eur	Rozdiel (dopad)/mesiac/miesto (Eur)	Celkový vplyv na rok 2022 podľa počtu miest (Eur)	Celkový vplyv na rok 2023 podľa počtu miest (Eur)	Celkový vplyv na rok 2024 podľa počtu miest (Eur)
Útulok, Zariadenie núdzového bývania, Domov na pol ceste - ZSS KI	150/250	100	1 006 800	1 077 600	1 153 200
Nocľaháreň	120/250	130	2 052 960	2 196 480	2 350 920
vplyv na ŠR SPOLU			3 059 760	3 274 080	3 504 120

Poznámka: NV SR č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v znení NV SR č. 100/2021 Z. z. sa zvýšil finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby v dotknutých zariadeniach od apríla do decembra rozpočtového roka 2021 na 250 €, ide teda len o zvýšenie do konca roka 2021.

Evidencia žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby:

Rozpočtové vplyvy súvisiace s úpravami, rozšírením a doplnením informačného systému sociálnych služieb o evidenciu žiadostí o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby sú odhadované na 198 000 eur v roku 2022.

Tabuľka č. 3

Príjmy (v eurách)	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Daňové príjmy (100)¹					
Nedaňové príjmy (200)¹	0				
Granty a transfery (300)¹					
Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (400)					

Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci (500)				
Dopad na príjmy verejnej správy celkom	0			

1 – príjmy rozpisat' až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka: Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

Tabuľka č. 4

Výdavky (v eurách) – MPSVR SR	Vplyv na rozpočet verejnej správy/				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Bežné výdavky (600)		3 257 760	3 274 080	3 504 120	
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)					
Poistné a príspevok do poisťovni (620)					
Tovary a služby (630) ²		198 000			
Bežné transfery (640) ²		3 059 760	3 274 080	3 504 120	
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úverom, pôžičkou, návratnou finančnou výpomocou a finančným prenájomom (650) ²					
Kapitálové výdavky (700)					
Obstarávanie kapitálových aktív (710) ²					
Kapitálové transfery (720) ²					
Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami (800)					
Dopad na výdavky verejnej správy celkom		3 257 760	3 274 080	3 504 120	

2 – výdavky rozpisat' až do položiek platnej ekonomickej klasifikácie

Poznámka: Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt.

Tabuľka č. 5

Zamestnanosť	Vplyv na rozpočet verejnej správy				poznámka
	2021	2022	2023	2024	
Počet zamestnancov celkom					
z toho vplyv na ŠR					
Priemerný mzdový výdavok (v eurách)					
z toho vplyv na ŠR					
Osobné výdavky celkom (v eurách)					
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (610)					
z toho vplyv na ŠR					
Poistné a príspevok do poisťovni (620)					
z toho vplyv na ŠR					

Poznámky:

Ak sa vplyv týka viacerých subjektov verejnej správy, vyplňa sa samostatná tabuľka za každý subjekt. Ak sa týka rôznych skupín zamestnancov, je potrebné počty, mzdy a poistné rozpisat' samostatne podľa spôsobu odmeňovania (napr. policajti, colníci ...).

Priemerný mzdový výdavok je tvorený podielom mzdových výdavkov na jedného zamestnanca na jeden kalendárny mesiac bežného roka.

Kategórie 610 a 620 sú z tejto prílohy prenášané do príslušných kategórií prílohy „výdavky“.